

УДК 336.77

Ковальчук М. Д.,*студентка Національного університету "Острозька академія"**Науковий керівник:**к.е.н., доц. Козак Л.В.*

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сьогоднішньому етапі одну із найважливіших ролей у стимулюванні відтворювальних процесів відіграє банківський кредит як головне джерело забезпечення грошовими ресурсами поточної господарської діяльності підприємств незалежно від форми власності та сфери господарювання. Незважаючи на те, що кризові явища в економічній системі практично підірвали фінансову стійкість більшості вітчизняних підприємств, кредитні операції залишаються головним видом активних операцій комерційних банків, в який вкладається переважна більшість залучених банками ресурсів.

Вирішенню питань, що стосуються особливостей банківського кредитування в Україні присвячено праці А.П. Вожжова, О.Д.Заруби, Б.С.Івасіва, Б.Л.Луціва, І.О.Лютото, А.М.Мороза, П.Роуза та багатьох інших учених-економістів. Проте на сучасному етапі розвитку банківської системи України вони залишаються актуальними і потребують нових розробок.

Банківське кредитування – це самостійна ліцензована підприємницька діяльність кредитних установ, яка здійснюється за рахунок залучених і власних коштів на свій ризик, що виражається в їх розміщенні на умовах платності, строковості і повернення, з дотриманням резервних й інших обов'язкових вимог, які забезпечують права учасників кредитування [1].

Акумуляція банками коштів вкладників завдяки діям Національного банку щодо підвищення внутрішньої вартості гривні та стабілізації очікувань сприяла подальшій активізації банківського кредитування.

Обсяги кредитування цілком відновилися після кризи. За станом на 01.01.2012 вони дорівнювали 793,3 млрд. грн. порівняно з 565,9 млрд. грн. напередодні останньої кризи (за станом на 01.10.2008). У

цілому динаміка кредитних вкладень характеризувалася стабільним зростанням. Як результат, за підсумками 2011 року загальний обсяг кредитних вкладень банків в економіку збільшився на 9,6 % порівняно зі збільшенням лише на 0,9 % в 2010 році.

Такого приросту кредитних вкладень вдалося досягти виключно за рахунок збільшення обсягів кредитування в національній валюті. Загальний обсяг кредитних вкладень у національній валюті за 2011 рік збільшився на 21,6 %. Натомість кредитні вкладення в іноземній валюті – зменшилися на 4,2 % [4].

Збільшення загального обсягу кредитних вкладень відбулося переважно завдяки активізації кредитування юридичних осіб. Цьому, зокрема, сприяло поліпшення надійності суб'єктів господарювання як позичальників, з огляду на покращення їх фінансового стану в умовах збільшення інвестицій в основний капітал.

Тенденції щодо покращення кредитоспроможності в 2011 році були характерними не лише для суб'єктів господарювання, а й для фізичних осіб з огляду на динаміку індексу реальної заробітної плати.

Підвищення кредитоспроможності населення сприяло, зокрема, інтенсифікації кредитування населення в національній валюті. Загальний обсяг залишків кредитів, наданих населенню в національній валюті, за підсумками 2011 року збільшився на 34,2 %. Натомість залишки за кредитами, наданими в іноземній валюті, за цей період зменшилися на 20,7 %, що насамперед пояснюється заборонаю валютного кредитування фізичних осіб, що не є суб'єктами господарської діяльності та не мають надходжень у іноземній валюті.

На обсяг наданих кредитів впливала величина відсоткових ставок, які постійно змінювались. Так у 2011 року порівняно з 2010 року відбулося збільшення *середньозважених процентних ставок за кредитами* у національній валюті до 17,2 % з 15,0 %. Натомість середньозважені процентні ставки за кредитами в *іноземній валюті* в 2011 році зменшилася порівняно з 2010 роком до 8,4 % (з 10,6 %).

Розвиток кредитних відносин зумовлений низкою проблем, основними з яких є: складна процедура отримання кредиту; чинник страху “життя в борг”; недостатня державна підтримка ринку кредитування; високі відсоткові ставки; відсутність належної пасивної бази у комерційних банків для задоволення платоспроможного попиту на кредити для корпоративного сектору, висока ризиковість кредитних послуг через відсутність довгострокових пасивів [3].

Тому, для підвищення ефективності функціонування системи банківського кредитування потрібно: суворо дотримуватися сторо-

нами кредитування умов кредитного договору; встановлювати довготермінову співпрацю між позичальником та кредитором; вести загальнодержавний офіційний реєстр виданих кредитів; приділяти більшу увагу відбору інвестиційних проектів; комерційним банкам для забезпечення реальних повернень позик встановлювати плату за кредит з урахуванням рівня рентабельності суб'єктів господарської діяльності [2].

Отже, банківське кредитування є необхідним інструментом стимулювання народного господарства, без якого не можуть успішно працювати товаровиробники. Тому в сучасних умовах необхідно навчитися як на макро-, так і на мікрорівні, правильно та ефективно використовувати банківський кредит в інтересах розвитку національної економіки України.

Література:

1. Васюренко О.В. Банківські операції: Навчальний посібник. – К.: Товариство “Знання”, КОО. – 2008. – 243 с.
2. Вергелюк Ю.Ю. Банківське кредитування економіки України / Ю.Ю.Вергелюк // Збірник наукових праць НУ державної податкової служби України. – 2011. – №1. – С.101-109.
3. Євтух Л.Б. Механізм кредитування та перспективи його розвитку в Україні / Л.Б. Євтух // Вісник УАБС: зб. наук. праць. – 2003. – № 2. – С. 68-71.
4. Річні звіти НБУ за 2010-2011 рр. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>